

พุทธธรรมาภิบาลกับการเสริมสร้างการปฏิบัติงาน* BUDDHIST GOVERNANCE AND WORK PERFORMANCE ENHANCEMENT

พิธาน โตตระกูลพิทักษ์

Pithan Totrakulpitak

นักวิชาการอิสระ

Independent Schola

Corresponding Author E-mail: Pthian25222522@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ “พุทธธรรมาภิบาลกับการเสริมสร้างการปฏิบัติงาน” โดยพุทธธรรมาภิบาลในการศึกษานี้ คือ หลักสุจริต 3 ประกอบด้วย กาย จิต วาจา โดยความสุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง คนจะดีหรือไม่ดี ให้ดูที่การประพฤติว่ามีความสุจริตหรือไม่ สังคมใดก็ตามถ้าหากขาดความสุจริตแล้วสังคมนั้นก็ต่างอะไรจากสัตว์ทั้งหลาย ถือได้ว่าเป็นยุคที่เสื่อมที่สุดก็ได้ ความทุจริตผิดศีลธรรม เป็นสิ่งที่เลวร้ายที่สุด ไม่รู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ไม่มีความละเอียดต่อความชั่วกลัวบาปขาดจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เรียกว่าประพฤติชั่ว ทางกาย วาจา และใจ ความประพฤติสุจริตจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของสังคมที่เจริญแล้วมีศีลธรรมอายุขัยเกรงกลัวต่อผลของบาปกรรม สังคมนั้นก็จะมีแต่ความสุขความสงบและความเจริญ นอกจากนั้นต้องมีปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยทั้ง จัดลำดับความสำคัญของงาน วางแผนก่อนทำงาน ตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน โฟกัสกับการทำงานในช่วง Deep Work ให้ได้มากที่สุด ตัดสินใจให้เป็น หาวเวลาพักผ่อน ให้ความสำคัญกับการสื่อสาร เรียนรู้และพัฒนาทุกครั้งที่เกิดข้อผิดพลาด สร้างทัศนคติที่ดีในการทำงาน อยู่กับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี รู้จักปฏิเสธ และให้รางวัลตนเอง

คำสำคัญ: พุทธธรรมาภิบาล; การเสริมสร้างการปฏิบัติงาน; หลักสุจริต 3

Abstract

This article was a study about “Buddhist governance and practice enhancement” by Buddhist governance in this study, there were three principles of honesty, consisting of corrupt bodies, corrupt speech, corrupt

* Received August 16, 2023; Revised August 21, 2023; Accepted August 21, 2023

minds, with honesty being the basis of all goodness. Whether the person is good or bad, look at the behavior whether it is honest or not. Any society, if it lacks honesty, then that society is no different from animals. It can be considered as the most decadent era. Corruption and immorality are the worst. not knowing what is good and what is bad, what should be done, what should not be done, no shame for evil, fear of sin, lack of good conscience towards oneself and others. It is called bad behavior in body, speech, and mind. Honest behavior is therefore extremely important to the existence of a civilized society with morality and fear of the consequences of sin. That society will have only happiness, peace, and prosperity. In addition, there must be factors that promote performance as well. prioritize tasks plan before work set clear goals. Focus on doing as much of the deep work as possible. decide to be find time to relax focus on communication Learn and improve every time you make mistakes. Create a positive attitude at work. Live in a good working environment, learn to say no and reward oneself.

Keywords: Buddhist Governance; Work performance Enhancement; Three Good Faith

บทนำ

การปฏิบัติงานมีการนำเสนอตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร (Model of Organizational Efficiency) นอกจากพิจารณาถึงทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ที่เป็นปัจจัยนำเข้าและผลผลิตขององค์กรคือการบรรลุเป้าหมายแล้วองค์กรในฐานะที่เป็นองค์กรในระบบเปิด (Open System) ยังมีปัจจัยที่ประกอบอีกดังนี้ 1. หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรมีความซับซ้อนต่ำ (High Task-Environment Complexity) 2. การกำหนดระเบียบปฏิบัติชัดเจน เพื่อเพิ่มการทำงานที่มองได้มีผลทำให้ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นด้วย 3. ผลการทำงานที่มองได้สัมพันธ์ในทางบวกประสิทธิภาพ 4. หากพิจารณาควบคู่กันจะปรากฏว่าการกำหนดระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจน และผลการทำงานที่มองเห็นได้มีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อประสิทธิภาพมากกว่าตัวแปรแต่ละตัวตามลำพัง และยังเชื่ออีกว่าการสามารถมองเห็นผลการทำงานขององค์กรได้ (Visibility Consequences) มีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพขององค์กร เพราะองค์กรสามารถทดลองและเลือกระเบียบปฏิบัติ และทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการบรรลุ

เป้าหมายได้ฉะนั้นโครงสร้างของระเบียบปฏิบัติผลการปฏิบัติงานจึงมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Becker & Neuhauser, 1975)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นบทความเกี่ยว “พุทธธรรมาภิบาลกับการเสริมสร้างการปฏิบัติงาน” จะเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของพุทธธรรมาภิบาลหรือหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนากับการเสริมสร้างการปฏิบัติงานของบุคลากร ทั้งนี้บทความฉบับนี้จะเสนอแนะเป็นประโยชน์อันเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิจัยเชิงลึกและการนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับพุทธธรรมาภิบาล

จากการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากพระไตรปิฎก รวมถึงเอกสารและงานวิจัยของผู้มีองค์ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาแล้วนำเอาหลักธรรมมาสังเคราะห์ได้ดังนี้

หลักธรรมาภิบาล

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลนั้นมีการนำมาใช้ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2532 โดยองค์กรระหว่างประเทศหลายองค์กรเช่นธนาคารโลก (World Bank) องค์กรสหประชาชาติ (United Nations-UN) ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (The Asian Development Bank-ADB) ซึ่งเสนอถึงการพัฒนาที่ดีจะต้องมีหลักการขั้นพื้นฐานที่จะสร้างความเป็นอยู่ของคนในทุกประเทศ ทุกสังคม ที่มีความเท่าเทียมกัน การกระจายอำนาจ ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในการพัฒนา ตลอดจนมีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่ารัฐบาลจะสามารถบริหารประเทศไปสู่เป้าหมายตามที่สัญญาไว้กับประชาชนเป็นการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการให้เกิดการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม โปร่งใสและมีมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนั้นหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นแนวคิดทั้งในทางการเมืองและการบริหารหรือนัยหนึ่งเป็นทั้งรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี, 2550) “ธรรมาภิบาล” นั้นเป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “ธรรมะ” (good) กับ “อภิบาล” (ปฐม มณีโรจน์, 2554) ธรรมาภิบาล เป็นการปกครองที่มีหลักการความรับผิดชอบ รับการสอบสาธารณะเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ก็คือ ความเป็นธรรม ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Kjare, 2006) แนวคิดธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของการปกครองการบริหารภาครัฐ การพัฒนาเศรษฐกิจ การให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาซึ่งเกี่ยวข้องกับภาคสาธารณะ โดยสรุปแนวคิดธรรมาภิบาลจะครอบคลุม 5 หลักการที่สำคัญ คือ 1. การมีระบบการเมืองที่มีประสิทธิภาพในการจัดการที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคง 2. การมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ เพื่อผลประโยชน์สาธารณะ 3. การมีความชอบธรรมทางการเมืองภายใต้กรอบ

นิติธรรม (Rule of law) 4. การมีประสิทธิภาพของการบริหารภาครัฐ 5. การมีส่วนร่วมของภาครัฐกับภาคประชาสังคม (Pierre & Peter, 2000)

ธรรมาภิบาล เป็นระบบการบริหารประเทศที่มีรัฐบาลบริหารด้วยจิตสำนึก ความชอบธรรมแห่งกฎหมาย คุณลักษณะของระบบการปกครองธรรมาภิบาลประกอบด้วย คุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1. มีระบบการบริหารงานด้วยอำนาจหน้าที่ที่ถูกต้องตามกฎหมาย (Authority) 2. มีการบริหารงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาลจะเป็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม รวมทั้งการนับถือเกียรติของผู้อื่น มีการปฏิบัติต่อกันด้วยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Reciprocity) การหลีกเลี่ยงการทำให้ผู้อื่นเสียหาย เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารภาครัฐที่คำนึงถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นและความรับผิดชอบในทางการเมือง 3. ระบบการบริหารที่มีอำนาจหน้าที่ในทางการเมืองมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ขณะดำรงตำแหน่งทางสาธารณะและสังคมสาธารณะให้ความไว้วางใจ ให้ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากสาธารณะ (Public trust) 4. ความรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลและรับการตรวจสอบสาธารณะธรรมาภิบาลยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของกระบวนการ การตัดสินใจในทางการเมืองการบริหารของภาครัฐ (รัชยา ภักดีจิตต์, 2555)

ดังนั้นจึงมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ท้องถิ่นและภาคประชาสังคม ในการตัดสินใจทางการเมืองการบริหารจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญของธรรมาภิบาล องค์ประกอบที่สำคัญของธรรมาภิบาล 8 ประการ คือ 1. ความรับผิดชอบรับการตรวจสอบสาธารณะ 2. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3. ความเป็นธรรมในสังคมและการคำนึงถึงส่วนรวม 4. การยึดมั่นฉันทามติ 5. การมีส่วนร่วม 6. การสนองตอบความต้องการ 7. หลักนิติธรรม 8. หลักความโปร่งใส (UNESCAP, 2023)

คุณลักษณะของธรรมาภิบาล 8 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ รับการตรวจสอบสาธารณะเป็นหลักการที่สำคัญที่องค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ท้องถิ่นและภาคประชาสังคม เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและสะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในการตัดสินใจซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะ จิตสำนึกของความรับผิดชอบต่อสังคมต้องปฏิบัติโดยยึดหลักนิติธรรมและความโปร่งใส

2. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการที่หน่วยงานใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่า ซึ่งหมายถึงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

3. ความเป็นธรรมในสังคมและการคำนึงถึงส่วนรวม เพื่อให้เกิดความผาสุกของสมาชิกในสังคม กระบวนการตัดสินใจต้องสร้างหลักประกันในเรื่องความเป็นธรรมในสังคม

ให้และโยชนต์กแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มที่ด้อยโอกาส หรือกลุ่มที่เสียเปรียบในสังคมเพื่อให้สมาชิกในสังคมได้มีโอกาสในการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. การยึดมั่นในฉันทามติ หมายถึง การมีข้อสรุปร่วมกันและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย ธรรมชาติให้ความสำคัญกับฉันทามติของผู้แสดงบทบาทที่หลากหลายในสังคม สร้างความสมานฉันท์ประสานระหว่างกลุ่มประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปร่วมกันและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย

5. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย การมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของธรรมชาติของรัฐบาล เพื่อสร้างหลักประกันว่าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามผลและร่วมรับผลประโยชน์จากการตัดสินใจ

6. การสนองตอบความต้องการ รัฐบาลจำเป็นต้องมีสถาบันและกระบวนการที่สนองความต้องการของประชาชน มีกลไกที่กำหนดกรอบด้านการปฏิบัติและกรอบด้านเวลาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

7. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การมีกรอบกฎหมายที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย (Fair Legal Frameworks) มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมไม่มีการเลือกปฏิบัติ ไม่มีมาตรฐานเชิงซ้อน ดูแลการปฏิบัติเป็นไปตามกรอบของกฎหมาย มีการดูแลไม่ให้มีการใช้กฎหมายไปแสวงหาประโยชน์มิชอบ ป้องกันการละเมิดหรือสิทธิพลเมือง การละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิขั้นพื้นฐาน มีการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยสอดคล้องกับอารยประเทศ มีการอบการปฏิบัติที่เคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การกำหนดกรอบเวลาการปฏิบัติที่ชัดเจนให้ประชาชนทราบ

8. หลักความโปร่งใส รัฐบาลสะท้อนถึงการตัดสินใจที่โปร่งใส มีการดำเนินการเป็นไปตามกรอบและกติกาที่ได้รับความเห็นชอบและเป็นไปโดยเปิดเผย มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ แลกผลงานตลอดจนผลก้าวหน้าในการดำเนินงานผ่านทางสื่อสารมวลชนที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้สังคมภายนอกเข้าถึงข้อมูลผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส (ไพโรจน์ ภัทรนรากุล, 2548)

สรุปได้ว่า ธรรมชาติเป็นแนวคิดสำคัญที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐภาคเอกชน ท้องถิ่น เนื่องจากเป็นหลักการที่ครอบคลุมกว้างขวางทั้งมิติการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางสังคม หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมชาติคือการบริหารที่สามารถตรวจสอบได้และมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมชาติ ดังนั้น การบริหารธรรมชาติจึงเป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย

แนวคิดเกี่ยวกับพุทธธรรมชาติ

หลักธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนา เป็นหลักการปกครองโดยธรรมหรือธรรมรัฐที่มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล และสะท้อนให้เห็นว่าพระพุทธองค์สนับสนุนรูปแบบการปกครองโดยธรรม คำว่า “ธรรม” คือ ความถูกต้องเป็นหลักในการปกครอง (พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย และคณะ, 2560)

สรุป หลักพุทธธรรมาภิบาล ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ หลักสุจริต 3 ประกอบด้วย 1. กายสุจริต 2. วาจสุจริต 3. มโนสุจริต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความสุจริตเป็นพื้นฐานของความสุขทุกอย่าง คนจะดีหรือไม่ดีให้ดูที่การประพฤติว่ามีความสุจริตหรือไม่ สังคมใดก็ตามถ้าหากขาดความสุจริตแล้วสังคมนั้นก็ไม่ต่างอะไรจากสัตว์ทั้งหลาย ถือได้ว่าเป็นยุคที่เสื่อมที่สุดก็ได้ ความสุจริตผิดศีลธรรมเป็นสิ่งที่เลวร้ายที่สุด ไม่รู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ไม่มีความละเอียดต่อความซุกซนบาปขาดจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เรียกว่าประพฤติชั่ว ทางกาย วาจา และใจ ความประพฤติสุจริตจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของสังคมที่เจริญแล้วมีศีลธรรมอายุยืนยาวเกรงกลัวต่อผลของบาปกรรม สังคมนั้นก็จะมีแต่ความสุขความสงบและความเจริญ

แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างการปฏิบัติงาน

การทำงานนั้นย่อมต้องเจออุปสรรคอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคที่เกิดจากตัวเอง หรืออุปสรรคการทำงานที่เกิดจากเพื่อนร่วมงาน ปัญหาในการทำงานของแต่ละคนอาจจะแตกต่างกันออกไป เช่น ปัญหาในการบริการเวลาไม่ดี ปัญหาการจัดลำดับความสำคัญของงานไม่ถูก หรือขาดทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวการที่ทำให้งานล่าช้า หรือทำให้งานไม่ลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และถ้าหากปล่อยไว้ก็อาจจะส่งผลเสียต่อตัวเองและองค์กรมากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเป็นตัวช่วยที่สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี และช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งมีหลายวิธีที่ช่วยได้ เช่น การจัดลำดับความสำคัญ วางแผนก่อนการทำงาน หรือการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด เป็นต้น

นอกจากสวัสดิการสำหรับพนักงานที่นับว่าเป็นแรงผลักดันจากทางองค์กรแล้ว เรายังจำเป็นต้องอาศัยการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับตัวเอง เพื่อให้มีทักษะในการทำงานที่ดี และสามารถเติบโตก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้เร็วขึ้น วิธีเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานง่าย ๆ ปรับวันละนิด ชีวิตการทำงานก็เปลี่ยน ประกอบด้วย (Cwtower, 2566)

1. จัดลำดับความสำคัญของงานให้เป็น การรู้จักวางแผนและจัดสรรเวลาในการทำงานมีส่วนช่วยให้งานที่ได้รับมอบหมายนั้นเสร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างราบรื่น แต่ก่อนอื่นจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของงานก่อน เพื่อที่จะได้จัดระเบียบการทำงานได้อย่างถูกต้อง ว่างานชิ้นใดควรเริ่มต้นทำก่อน-หลัง เพื่อให้งานทุกชิ้นเสร็จทันตาม

เวลาที่กำหนดและออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะไม่ต้องออกไปสื่อสารกับใครแต่การมีสมุดโน้ต หรือคอยจดโน้ตเอาไว้จะช่วยให้งานของเราไม่หลุด สื่อสารและตอบคำถาม ได้อย่างตรงจุด และเป็นการฝึกจดโน้ตไปในตัวเก็บไว้เป็น Soft Skill ให้เราในอนาคตได้อีกด้วย

2. วางแผนก่อนทำงานทุกครั้ง การวางแผนการทำงานจะช่วยให้คุณทำงานได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ เพราะคุณจะรู้ว่าจะงานที่ต้องทำทั้งหมดนั้นมียังอะไรบ้างและงานแต่ละขั้นมีกำหนดส่งวันไหน เพื่อที่จะได้จัดลำดับความสำคัญของงานแต่ละขั้นได้ถูกว่าควรเริ่มต้นทำงานใด นอกจากนี้การวางแผนการทำงาน ยังช่วยให้ทำงานเสร็จได้รวดเร็วอีกด้วย ถือเป็นหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานที่ทุกคนควรทำก่อนเริ่มต้นทำงาน

3. ตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน หลังจากวางแผนในการทำงานเรียบร้อยแล้ว การตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนเป็นอีกหนึ่งวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้ โดยการกำหนดเป้าหมายการทำงานแต่ละวัน ว่าในวันนี้จะทำงานชิ้นใดบ้าง จะทำทั้งหมดกี่ชิ้น แล้วบริหารจัดการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เพียงเท่านั้นก็ช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้แล้ว

4. โฟกัสกับการทำงานในช่วง Deep Work ให้ได้มากที่สุด การทำงานแบบ Deep Work เป็นแนวคิดการทำงานที่เสนอโดย คาล นิวพอร์ต เป็นการทำงานที่มีสมาธิจดจ่ออยู่กับงานเป็นอย่างมาก หรือจมลึกลงไปอยู่ในโลกของงานชิ้นนั้นเลยก็ว่าได้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งเร้าหรือสิ่งรบกวนใดๆ ก็ขัดขวางการทำงานไม่ได้ ซึ่งการทำงานแบบ Deep Work มีหลักการง่ายๆ ดังนี้ ตั้งเป้าหมาย โดยการกำหนดว่าในหนึ่งวันจะมีการทำงานแบบ Deep Work นั้นกี่นาที เพื่อไม่ให้ตัวเองนั้นหลุดโฟกัส แล้วตั้งใจทำงานนั้นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อดทน ไม่หลุดโฟกัส เมื่อจิตใจไม่จดจ่ออยู่กับงาน หรือวอกแวกไปกับสิ่งเร้าต่าง ๆ ก็จะทำให้หลุดจากการทำงานแบบ Deep Work ได้ ซึ่งการปิดเสียงแจ้งเตือนเป็นอีกวิธีที่ช่วยให้มีสมาธิกับงานมากขึ้น

5. ตัดสินใจให้เป็น ทักษะในการตัดสินใจไม่ใช่เพียงแค่การเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นการตัดสินใจเลือกมาอย่างดี โดยอาศัยการวิเคราะห์ด้วยเหตุและผล พร้อมกับการไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนว่าสิ่งที่ตัดสินใจลงไปในนั้นเป็นประโยชน์ต่อองค์กรที่สุด ดังนั้น การมีทักษะในการตัดสินใจที่ดีจะช่วยให้องค์กรมีความก้าวหน้า ประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น นอกจากนั้นทักษะการตัดสินใจยังสามารถช่วยให้ทำงานได้เร็วขึ้น ทำงานต่อไปได้ โดยไม่เสียเวลาไปกับการลังเล การตัดสินใจ จึงเป็นอีกหนึ่งทักษะที่หลายๆ องค์กรมองหาจากผู้สมัครงานเป็นอย่างมาก

6. หาเวลาพักผ่อน อีกหนึ่งเคล็ดลับที่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน คือ การหาเวลาพักผ่อนให้กับตัวเอง เพราะถ้าหากทำงานจนเกินพอดีจนทำให้สมองล้า หรือใช้สมองทำงานหนักเป็นระยะเวลานาน สามารถส่งผลให้งานที่ออกมาไม่มีประสิทธิภาพ แถม

ยังทำงานได้ไม่ได้เต็มที่อีกด้วย ดังนั้น การพักในช่วงระหว่างวัน ไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อน กาแฟ ดื่มน้ำเปล่า หรือเดินออกไปสูดอากาศ เพียงเท่านี้ก็ช่วยเพิ่มความสดชื่น พร้อมกลับมาลุยงานต่อได้แล้ว

7. ให้ความสำคัญกับการสื่อสาร ปัจจุบันการสื่อสารเป็นทักษะที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะทุกสาขาอาชีพนั้นจำเป็นต้องใช้ทักษะการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน หรือสื่อสารกับลูกค้า ทั้งการพูด การเขียน หรือแม้แต่การนำเสนอก็ต้องอาศัยการสื่อสาร ดังนั้น การมีทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้สื่อสารได้อย่างตรงจุด เข้าใจได้ง่าย และที่สำคัญ คือ สามารถช่วยให้ทำงานได้รวดเร็วและราบรื่นขึ้นอีกด้วย

8. เรียนรู้และพัฒนาทุกครั้งที่เกิดข้อผิดพลาด ความผิดพลาดเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้เสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือว่าเรื่องใหญ่ แต่เมื่อผิดพลาดไปแล้ว ก็ควรเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ได้เกิดขึ้น โดยมองหาสาเหตุของปัญหาว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากอะไร และมีวิธีใดบ้างที่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ เพื่อที่ครั้งหน้าจะได้ไม่ทำผิดในเรื่องเดิมอีก ดังนั้น การเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาในครั้งหน้าได้แล้ว ยังช่วยให้มีการพัฒนาการในเรื่องนั้นๆ แล้วยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นอีกด้วย

9. สร้างทัศนคติที่ดีในการทำงาน หลายๆ ครั้งการทำงานอาจเกิดปัญหาจนทำให้เกิดความเครียดได้ ซึ่งอาจส่งผลให้หลายๆ คนรู้สึกท้อใจ เหนื่อยใจ หรือถอดใจ ดังนั้น การสร้างทัศนคติที่ดีในการทำงาน จึงเป็นหนึ่งในตัวช่วยการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานที่ทำให้ก้าวผ่านเรื่องเหล่านี้ไปได้ และช่วยให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งทัศนคติที่ดีในการทำงานนั้น ไม่ใช่การมองโลกในแง่ดีเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงการเข้าอกเข้าใจเพื่อนร่วมงานด้วยกัน ใช้เหตุและผลในการมองปัญหา เพียงเท่านี้ก็ช่วยให้การทำงานนั้นสนุกขึ้น แล้วยังทำให้บรรยากาศในที่ทำงานน่าทำงานมากขึ้นอีกด้วย

10. อยู่กับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานที่ดี ก็จะทำให้รู้สึกอยากทำงานและมีสมาธิในการทำงานมากขึ้น ซึ่งสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานที่ดีตามขึ้นไปด้วย ซึ่งวิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานดีขึ้นได้ มีดังนี้ ตกแต่งออฟฟิศให้น่าทำงาน นอกจากอุปกรณ์ในการทำงานที่พร้อมเพียงแล้ว การตกแต่งออฟฟิศให้มีความสบายตา และดูเรียบร้อย นอกจากจะช่วยให้บรรยากาศในออฟฟิศนั้นดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับพนักงานอีกด้วย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร

11. รู้จักปฏิเสธ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในที่ทำงานถือเป็นเรื่องที่ดี นอกจากจะได้เรียนรู้งานมากขึ้นแล้ว ยังช่วยสร้างบรรยากาศในที่ทำงานให้มีความเอื้อเฟื้อกันอีกด้วย แต่การช่วยเหลือทุก ๆ คนโดยไม่คำนึงถึงขีดจำกัดของตัวเองนั้น อาจส่งผลเสียต่องานที่ต้อง

รับผิดชอบได้ เช่น เมื่อช่วยงานคนอื่นมากเกินไป อาจทำให้ทำงานไม่ทัน ที่นอกจากจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานแล้วยังส่งผลต่อคุณภาพของงานอีกด้วย ดังนั้น ต้องรู้จักปฏิเสธบ้าง เพื่อให้จัดการบริหารงานของตัวเองได้ทันกำหนดส่งงาน นอกจากการปฏิเสธการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานแล้ว ถ้าหากได้รับมอบหมายงานจากหัวหน้า แต่เมื่อคำนวณเวลาและงานที่มีอยู่ คาดว่าไม่สามารถทำได้กำหนดส่งงาน ก็สามารถปฏิเสธแล้วให้เหตุผลที่ปฏิเสธ เพื่อที่จะได้ไม่กระทบต่องานทั้งของตัวเองและคนในทีม

12. ให้อารมณ์ตัวเอง การทำงานเหนื่อยมาตลอดทั้งปี การให้อารมณ์ตัวเองจะช่วยให้มีกำลังใจในการทำงานมากขึ้นและถือว่าเป็นรางวัลชิ้นเล็ก ๆ ก่อนที่จะถึงเป้าหมายของตัวเอง ซึ่งการให้อารมณ์ตัวเองไม่จำเป็นต้องเป็นของชิ้นใหญ่ หรือราคาแพง แต่อาจจะเป็นของอร่อยๆ สักมื้อ หรือการได้หยุดพักผ่อนวันเพื่อให้ร่างกายได้พักผ่อน ดังนั้น การได้ให้อารมณ์ตัวเองก็มีส่วนช่วยให้ร่างกายได้พักและช่วยให้เรารู้สึกมีกำลังใจมากขึ้น แถมยังเป็นอีกหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ให้พร้อมกลับมาลุยงานต่ออย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป พุทธธรรมาภิบาล ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ หลักสุจริต 3 ประกอบด้วย 1. กายสุจริต 2. วาจสุจริต 3. มโนสุจริต โดยความสุจริตเป็นพื้นฐานของความสุขทุกอย่าง คนจะดีหรือไม่ดีให้ดูที่การประพฤติว่ามีความสุจริตหรือไม่ สังคมใดก็ตามถ้าหากขาดความสุจริตแล้วสังคมนั้นก็ไม่ว่าอะไรจากสัตว์ทั้งหลาย ถือได้ว่าเป็นยุคที่เสื่อมที่สุดก็ได้ ความทุจริตผิดศีลธรรมเป็นสิ่งที่เลวร้ายที่สุด ไม่รู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ ไม่มีความละเอียดต่อความซื่อสัตย์บาปขาดจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เรียกว่าประพฤติชั่ว ทางกาย วาจา และใจ ความประพฤติสุจริตจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของสังคมที่เจริญแล้วมีศีลธรรมอายุชั่วเกรงกลัวต่อผลของบาปกรรม สังคมนั้นก็จะมีแต่ความสุขความสงบและความเจริญ นอกจากนั้นต้องมีปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยทั้ง จัดลำดับความสำคัญของงานให้เป็น วางแผนก่อนทำงานทุกครั้ง ตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน โฟกัสกับการทำงานในช่วง Deep Work ให้ได้มากที่สุด ตัดสินใจให้เป็น หาเวลาพักผ่อนให้ความสำคัญกับการสื่อสาร เรียนรู้และพัฒนาทุกครั้งที่เกิดข้อผิดพลาด สร้างทัศนคติที่ดีในการทำงาน อยู่กับสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี รู้จักปฏิเสธ ให้อารมณ์ตัวเอง และการนำหลักสุจริต 3 ในทางพระพุทธศาสนาใช้ในการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้นจึงเกิดประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานและองค์กร เพราะมีความซื่อสัตย์สุจริตมีความประพฤติชอบที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและเพื่อร่วมงาน

เอกสารอ้างอิง

- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. (2550). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปฐม มณีโรจน์. (2554). *สาธารณคดี ภาครัฐในมุมมองนักกฎหมายการเมืองและการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สุภาภรณ์การพิมพ์.
- พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย และคณะ. (2560). การบริหารองค์การธุรกิจตามหลักพุทธธรรมาภิบาล. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 2(1), 61-72.
- ไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2548). *50 ปี รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รัชยา รักดีจิตต์. (2555). *ธรรมาภิบาล : เพื่อการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Becker, S.W., & Neuhauser, D. (1975). *The Efficient Organization*. New York: Elsevier.
- Cwtower. (2566). *12 วิธีเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สูงขึ้น ตอบโจทย์การทำงานของคนยุคใหม่*. สืบค้น 13 สิงหาคม 2566, จาก <https://cwtower.com/th/lifestyle/twelve-methods-to-increase-work-efficiency/>.
- Kjare, A.M. (2006). *Governance*. Malden, MA: Polity, 2006.
- Pierre, J. & Peter, B.G. (2000). *Governance Politics and the state*. London: Macmillan Press LTD, 2000.
- UNESCAP. (2003). *Good Governance*. August 13, 2023, Retrieved <https://www.unescap.org/huset/gg/governance.htm>.